

bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 180, of. 404,
MD-2004, Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova
бул. Штефан чел Маре 180, оф. 404,
MD-2004, Кишинёв, Республика Молдова
+373 22 212 817; info@egalitate.md; www.egalitate.md

DECIZIE
din 16 octombrie 2025
cauza nr. 30/25

Membrii Consiliului participanți la ședința de deliberare:

Ian FELDMAN – președinte
Carolina BAGRIN – membră
Gheorghina DRUMEA – membră
Victorina LUCA – membră
Andrei LUNGU – membru

au examinat, în ședință de audieri publică, susținerile scrise și verbale ale
petiționarei: AAAA, reprezentată de avocata BBBB,
reclamată: Autoritatea Națională de Integritate, reprezentată de CCCC,
terț: Serviciul Tehnologia Informației și Securitate Cibernetică, reprezentat de DDDD **și au**
deliberat, în ședință închisă, cu privire la următoarele.

I. Obiectul plângerii

Pretinsa discriminare indirectă pe criteriul de religie în exercitarea obligației de declarare a averii și intereselor personale.

II. Admisibilitatea obiectului plângerii

Plângerea corespunde cerințelor art. 13 alin. (2) al Legii nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității și nu ridică excepțiile de restituire sau inadmisibilitate prevăzute de 14 alin. (1) și art. 14¹ alin. (1) din Legea nr. 121/2012.

III. Susținerile părților

Susținerile petiționarei

- 3.1 Petiționara afirmă că activează în calitate de directoare a Căminului de cultură din s. EEEE, r-nul Anenii Noi și este deținătoare a buletinului provizoriu, ca urmare a renunțării din considerente religioase la numărul de identificare de stat.
- 3.2 Petiționara menționează că pentru a avea posibilitatea să depună declarația de avere și interese personale, a expediat o scrisoare Autorității Naționale de Integritate, prin care solicita să depună declarația sus menționată pe suport de hârtie. La solicitarea înregistrată cu nr. 15309 din 30.12.2024, a primit răspunsul cu nr. 07/16 din 03.01.2025, prin care i s-a refuzat această posibilitate invocându-se prevederile legale ale art. 7 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii personale și a intereselor personale care prevede expres depunerea declarației în formă electronică.
- 3.3 Petiționara consideră că imposibilitatea depunerii declarației de avere și interese personale în formă scrisă, reprezintă acțiuni discriminatorii față de sine, or autoritățile impun o obligație însă

nu prevăd alternative pentru persoanele care nu pot deține semnătură electronică, fapt care îi limitează dreptul la muncă.

- 3.4 La fel, petiționara susține că secretara primăriei în care activează comite față de ea acțiuni discriminatorii, pe motivul convingerii sale.
- 3.5 În cadrul ședinței de audieri reprezentanta petiționarei a susținut poziția expusă anterior în scris de aceasta și a solicitat constatarea faptei de discriminare.

Susținerile reclamatei

- 3.6 Prin demersurile înregistrate cu nr. 03/266 din 21.02.2025 și nr. 03/627 din 18.04.2025, plângerea a fost remisă reclamatei solicitându-se expunerea cu privire la aspectele ce formează obiectul plângerii. Reclamata a ignorat solicitările Consiliului.
- 3.7 Totuși, în cadrul ședinței de audieri s-a prezentat reprezentantul reclamatei care a notat că ANI nu poate să accepte declarația depusă pe suport de hârtie, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 7 alin. (7) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale. Acesta a evidențiat că Legea nr. 133/2016 stabilește expres că declarația cu privire la avere și interese personale se depune expres în format electronic, care urmează a fi semnate prin intermediul unei semnături electronice calificate.
- 3.8 Reprezentantul reclamatei a menționat că entitatea publică nu poartă răspundere pentru faptul că petiționara nu poate depune declarația de avere și interese personale, fapt care a fost comunicat acesteia și celorlalte persoane care sunt în situații similare, or entitatea publică nu dispune de prerogative de a modifica cadrul normativ, aceasta fiind nevoită doar să îl aplice.
- 3.9 Reprezentantul reclamatei a notat că despre faptul imposibilității depunerii declarației de avere și interese personale au fost notificate entitățile responsabile în vederea purcederii modificării cadrului legal, însă acestea așa și nu au avut o finalitate.

Susținerile STISC

- 3.10 Potrivit terțului art. 11 alin. (4) din Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, stabilește că cererea de certificare a cheii publice conține datele de identificare ale solicitantului și alte date ale solicitantului, în funcție de scopul pentru care se eliberează certificatul cheii publice, precum și informațiile necesare pentru comunicarea cu acesta. Totodată, conform subpct. 2 al pct. 12 Regulamentului privind modalitatea de aplicare a semnăturii electronice pe documentele electronice de către funcționarii persoanelor juridice de drept public în cadrul circulației electronice a acestora, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1141/2017, cererea de certificare a cheii publice, întocmită de angajat, trebuie să conțină: numele și prenumele angajatului, numărul de identificare al persoanei fizice (IDNP), funcția pe care o deține. Totodată, conform subpct. 4) al pct. 16 al aceluiași Regulament, certificatul cheii publice trebuie să conțină: numele și prenumele angajatului, numărul de identificare al persoanei fizice (IDNP), funcția pe care o deține.
- 3.11 Persoana terță susține că potrivit prevederilor pct. 4.5.2.11 din Codul de practici și proceduri al prestatorului de servicii de încredere STISC, pentru emiterea unui certificat digital, solicitanții trebuie să furnizeze, personal sau prin intermediul persoanei împuternicite, dovezi, în referință cu un act de identitate recunoscut conform legislației naționale aplicabile sau alt act cu valoare juridică, după caz, privind identitatea pe care și-o asumă, în funcție de tipul de solicitant: 1) în cazul solicitantului persoană fizică: a) Numele și Prenumele complet a solicitantului; 2) Numărul unic de identificare de stat a solicitantului; 3) Adresa de domiciliu sau reședință a solicitantului. În cazul solicitantului persoană fizică reprezentant al persoanei juridice: a) Numele și Prenumele complet a solicitantului; b) Numărul unic de identificare de stat a solicitantului; c) Denumirea completă a persoanei juridice; d) Numărul unic de identificare de stat al unității de drept; e) Dovada împuternicirilor explicate ale persoanei împuternicite. În cazul solicitantului persoană juridică: a) Denumirea completă a persoanei juridice; b) Numărul unic

de identificare de stat al unității de drept; c) Adresa juridică; d) Codul de decontare (IBAN) și codul BIC bancă; e) Datele de identificare a persoanei împuternicite.

- 3.12 Având în vedere necesitatea utilizării numărului unic de identificare a viitorului titular al certificatului, persoana terță subliniază că conform pct. 4.5.2.7 și 4.5.2.9 din Codul de practici și proceduri al prestatorului de servicii de încredere STISC, identificarea beneficiarilor are loc în baza unui act de identitate valid emis de autoritatea competentă în conformitate cu Legea nr. 273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte. Identificarea beneficiarului cetățean străin are loc și în baza actului de identitate emis de organul competent din țara de origine și a documentului eliberat de organul abilitat de atribuirea numărului unic de identificare (IDNP) din Registrul de Stat al Populației. Prin urmare, persoanelor care dispun de un buletin de identitate provizoriu pot solicita prestarea serviciilor de încredere doar în cazul în care acestea dispun de un document eliberat de organul abilitat de atribuirea numărului unic de identificare (IDNP) din Registrul de Stat al Populației prin care se confirmă atribuirea numărului unic de stat.
- 3.13 Persoana terță evidențiază că la moment petiționara nu dispune de certificat digital pentru semnătură electronică. Totodată, aceasta a deținut certificate digitale în perioada anilor 2019 - 2022, fiind emis în baza numărului unic de identificare a acesteia. Ultimul certificat emis a expirat la data de 30.12.2022.
- 3.14 Totodată, persoana terță subliniază că în conformitate cu art. 13 alin. (4) din Legea nr. 124/2022, în cazul serviciilor de încredere calificate, structura certificatului cheii publice se stabilește de către organul de supraveghere și control, în conformitate cu prevederile legii. Conform subpct. 1) al pct. 13 din Cerințele tehnice în domeniul serviciilor de încredere calificate, aprobate prin Ordinul directorului Serviciului de Informații și Securitate al Republicii Moldova nr. 57/2024, certificatele calificate aferente semnăturilor electronice trebuie să corespundă prevederilor standardului SM EN 319 412-2 Semnături electronice și infrastructuri (ESI). Profiluri de certificate. Partea 2: Profil de certificat pentru certificatele emise persoanelor fizice. Astfel, conform pct. 4.2.4 al standardului SM EN 319 412-2, câmpul *SerialNumber* asigură unicitatea subiecților și poate constitui un număr atribuit fie de o autoritate civilă, fie de una guvernamentală. Autoritatea de certificare (prestatorul) trebuie să se asigure că numărul din acest câmp exclude orice coliziune cu alte certificate. Prin urmare, având în vedere că IDNP reprezintă unicul atribut de identificare a persoanei fizice care nu se modifică pe tot parcursul vieții persoanei, s-a stabilit că acesta urmează a fi utilizat pentru identificarea și asigurarea unicității titularilor certificatelor cheilor publice.
- 3.15 În cadrul ședinței de audieri, reprezentantul persoanei terțe a subliniat că IDNP, este numărul de identificare de stat în baza căruia persoana fizică poate fi identificată în cadrul sistemelor informaționale gestionate de stat. La fel, reprezentantul persoanei terțe a accentuat că obținerea semnăturii electronice în lipsa unui IDNP, este imposibilă din motiv că la generarea cheilor electronice sistemul interconectează cu registrul de stat a populației, în special la câmpul ce vizează datele de identificare de stat, care reprezintă un număr unic atribuit persoanei pe tot parcursul vieții, care nu suferă careva modificări și care este în stare să confirme faptul veridicității informațiilor despre persoană. În același timp, reprezentantul persoanei terțe a subliniat că nu există un drept la semnătura electronică, or acesta reprezintă un serviciu care poate fi pus la dispoziție.

IV. Dreptul relevant

- 4.1 **Constituția Republicii Moldova, art. 16 alin. (2)** Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială; **art. 31 alin. (1)** Libertatea conștiinței este garantată. Ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc; **art. 31 alin. (4)** Cultele religioase sunt autonome, separate de stat și se

bucură de sprijinul acestuia, inclusiv prin înlesnirea asistenței religioase în armată, în spitale, în penitenciare, în aziluri și în orfelinate.

- 4.2 **Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, art. 1 alin. (1)** Scopul legii este prevenirea și combaterea discriminării, precum și asigurarea egalității tuturor persoanelor aflate sub jurisdicția Republicii Moldova în sferile politică, economică, socială, culturală și alte sfere ale vieții, fără deosebire de rasă, culoare, origine națională, etnică și socială, statut social, cetățenie, limbă, religie sau convingeri, vârstă, sex, identitate de gen, statut matrimonial, orientare sexuală, dizabilitate, stare de sănătate, statut HIV, opinie, apartenență politică, avere, naștere sau orice alt criteriu; **art.2 discriminare indirectă** – orice prevedere, acțiune, criteriu sau practică aparent neutră care are drept efect dezavantajarea unei persoane față de o altă persoană în baza criteriilor protejate, în afară de cazul în care acea prevedere, acțiune, criteriu sau practică se justifică în mod obiectiv și rezonabil, printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sînt proporționale, adecvate și necesare; **art. 3** Subiecți în domeniul discriminării sunt persoanele fizice și juridice din domeniul public și privat; **art. 12 alin. (1) lit. i)** Consiliul examinează plîngerile privind discriminarea; **art. 15 alin. (1)** Sarcina de a proba că fapta în cauză nu constituie o discriminare revine persoanelor despre care se presupune că au comis fapta; **art. 15 alin. (4)** În urma examinării plîngerii, Consiliul adoptă o decizie motivată cu majoritatea voturilor membrilor săi. Decizia Consiliului poate include prescripții și/sau recomandări în vederea asigurării repunerii în drepturi a victimei și a prevenirii faptelor similare pe viitor.
- 4.3 **Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012, pct. 56** Petiționarul sau, după caz, persoana interesată trebuie să prezinte fapte și eventuale probe care permit stabilirea prezumției existenței unei fapte de discriminare, iar reclamatului îi revine sarcina de a proba că faptele nu constituie discriminare.
- 4.4 **Codul contravențional nr. 218/2008, art. 330² alin. (1)** Depunerea tardivă a declarației de avere și interese personale de către persoana obligată să o depună în condițiile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale se sancționează cu amendă de la 30 la 60 de unități convenționale; **alin. (2)** Nedepunerea declarației de avere și interese personale de către persoana obligată să o depună se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale; **art. 423³ alin. (1)** Contravențiile prevăzute la art. 264, 313², 313⁴, 313⁵, 313⁶, 319¹ și 330² se examinează de către Autoritatea Națională de Integritate, ținându-se cont de prevederile art. 423⁹ alin. (1).
- 4.5 **Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art. 2 serviciu public** – activitate de interes public, organizată și desfășurată de către o autoritate publică; **autoritate publică** – orice structură organizatorică sau organ, instituite prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public; **funcție publică** – ansamblul atribuțiilor și obligațiilor stabilite în temeiul legii în scopul realizării prerogativelor de putere publică; **funcționar public** – persoană fizică numită, în condițiile prezentei legi, într-o funcție publică; **art. 24 alin. (1)** Funcționarul public este obligat să prezinte, în condițiile legii, declarația de avere și interese personale.
- 4.6 **Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 5** Autoritatea asigură integritatea în exercitarea funcției publice sau funcției de demnitate publică și prevenirea corupției prin realizarea controlului averii și al intereselor personale și privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; **art. 7 alin. (1)**, În domeniul asigurării controlului averii și al intereselor personale, Autoritatea: **lit. a)** colectează, depozitează și publică toate declarațiile de avere și de interese personale pe pagina sa web oficială și asigură accesibilitatea lor permanentă, cu excepția informațiilor și categoriilor de declarații specificate la art. 9 alin. (2) și (3) din Legea privind declararea averii și a intereselor personale; **lit. b)** efectuează controlul privind depunerea în termen a declarațiilor de avere și interese personale; **lit. c)** efectuează controlul averii deținute de subiecții declarării, constată dacă există o diferență substanțială între veniturile obținute și

cheltuielile realizate, pe de o parte, și averea dobândită, pe de altă parte, în timpul deținerii mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică și adresează instanței de judecată cereri în vederea constatării averii nejustificate și dispunerii confiscării acesteia; **lit. e)** constată contravențiile referitoare la încălcarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale, date în competența sa, conform Codului contravențional al Republicii Moldova; **lit. g)** implementează politicile de integritate și anticorupție, înaintează propuneri privind elaborarea actelor normative și a documentelor de politici în domeniul de competență.

4.7 Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, art. 1 Prezenta lege reglementează: a) obligația și modul de declarare a averii și a intereselor personale de către subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia; b) mecanismul de control al averii dobândite de subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia în perioada exercitării mandatelor sau a funcțiilor publice ori de demnitate publică și de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor; **art. 1 alin. (2)** Prezenta lege are drept scop instituirea măsurilor de prevenire și de combatere a îmbogățirii nejustificate, a conflictelor de interese, a stărilor de incompatibilitate, precum și a încălcării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor; **art. 2 organizație publică** – orice autoritate publică (autoritate judecătorească, autoritate de jurisdicție, autoritate a administrației publice centrale sau locale, precum și autoritățile administrative din subordinea acestora, autoritate publică autonomă), instituție publică, organizație de stat, organ de stat, organ colegial cu statut de persoană juridică de drept public, organ de autoadministrare, întreprindere de stat sau municipală, societate comercială sau instituție financiară cu capital majoritar de stat; **art. 3 lit. g)** Subiecți ai declarării averii și a intereselor personale sunt funcționarii publici, inclusiv cei cu statut special; **art. 5 alin. (1)** Declarația de avere și interese personale (denumită în continuare declarație) reprezintă un act personal și irevocabil al subiectului declarării, depus, pe proprie răspundere, sub formă de document electronic sau, după caz, în formă scrisă pe suport de hârtie; **art. 5 alin. (4)** Responsabilitatea pentru depunerea în termen a declarației, precum și pentru veridicitatea și deplinătatea informațiilor o poartă persoana care o depune; **art. 5 alin. (7)** Cerința privind declararea averii și a intereselor personale se include în toate procedurile sau contractele ce reglementează angajarea, alegerea ori numirea într-o funcție publică; **art. 7 alin. (1)** Subiectul declarării este obligat să depună declarația în formă electronică prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web oficială a Autorității Naționale de Integritate, în conformitate cu modelul declarației aprobat de Autoritatea Națională de Integritate; **art. 7 alin. (2)** Semnarea declarației în formă electronică se efectuează prin utilizarea semnăturii electronice emise în condițiile legii. Semnăturile electronice sunt eliberate subiecților declarării cu titlu gratuit, în modul stabilit de către Guvern, cu excepția semnăturilor electronice ale subiecților declarării averii și intereselor personale indicați la art.3 lit. e²⁾ – e⁵⁾, care sunt achiziționate în mod individual de către aceștia; **art. 7 alin. (7)** Prin derogare de la prevederile alin. (1), subiectul declarării ale cărui identitate și calitate constituie secret de stat în condițiile Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat depune declarația în formă scrisă, pe suport de hârtie, în conformitate cu modelul declarației aprobat de Autoritatea Națională de Integritate.

4.8 Legea nr. 124/2022 privind identificarea electronică și serviciile de încredere, art. 2 autentificare – proces electronic care permite confirmarea identificării electronice a persoanelor fizice și/sau juridice sau a originii și integrității anumitor date în formă electronică; **certificatul cheii publice** – document electronic care conține cheia publică, căruia i-a fost aplicată semnătura electronică sau sigiliul electronic al prestatorului serviciilor de încredere, care permite identificarea titularului certificatului cheii publice și care atestă apartenența cheii respective acestui titular; **cheie publică** – consecutivitate digitală unică, formată prin intermediul dispozitivului de creare a semnăturilor electronice sau a sigiliilor electronice, care corespunde cheii private interdependente și este destinată utilizării pentru verificarea autenticității semnăturii electronice; **date de identificare personală** – set de date care permite

stabilirea identității unei persoane fizice sau a datelor de identificare ale unei persoane juridice ori a identității persoanei fizice care reprezintă o persoană juridică; *identificare electronică* – proces de utilizare a datelor de identificare ale persoanelor în formă electronică, reprezentând în mod unic fie o persoană fizică sau juridică, fie o persoană fizică care reprezintă o persoană juridică; **art. 11 alin. (1)** Cererea de certificare a cheii publice se depune de către: a) persoana fizică; b) persoana juridică prin reprezentantul său; **art. 24** Semnăturile electronice calificate și sigiliile electronice calificate întrunesc toate cerințele semnăturilor electronice sau, respectiv, a sigiliilor electronice avansate, precum și, suplimentar: a) se bazează pe un certificat calificat al cheii publice emis de un prestator de servicii de încredere calificat; b) se creează prin intermediul dispozitivului de creare a semnăturilor electronice sau a sigiliilor electronice și se verifică cu ajutorul dispozitivului de verificare a semnăturilor electronice sau a sigiliilor electronice și/sau al produsului, care dispun de confirmarea corespunderii cu cerințele prevăzute de prezenta lege; **art. 26 alin. (1)** Crearea semnăturii electronice sau a sigiliului electronic se efectuează prin intermediul dispozitivului de creare a semnăturilor electronice sau a sigiliilor electronice și/sau al produsului, cu utilizarea datelor de creare a semnăturii electronice sau a sigiliului electronic; **alin. (2)** Generarea sau gestionarea datelor de creare a semnăturilor electronice calificate sau a sigiliilor electronice calificate, în numele semnatarului sau creatorului sigiliului electronic, pot fi realizate numai de către un prestator de servicii de încredere calificat, cu acordul titularului certificatului cheii publice; **art. 40 alin. (1)** Documentul electronic semnat cu semnătură electronică calificată este asimilat, după efectele acestuia, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă; **art. 40 alin. (2)** Documentul electronic semnat cu alt tip de semnătură electronică decât cea calificată este asimilat, după efectele sale, cu documentul similar pe suport de hârtie, semnat cu semnătură olografă, doar în cazurile stabilite expres de actele normative sau de acordul părților privind aplicarea semnăturilor sau sigiliilor electronice, cu respectarea condițiilor stipulate la art. 43 alin. (1); **art. 41 alin. (1)** Documentul electronic poate fi utilizat de către persoanele fizice și juridice în toate domeniile de activitate în care este posibilă utilizarea mijloacelor software și hardware care permit crearea, prelucrarea, expedierea, recepționarea, păstrarea, modificarea și/sau nimicirea informației în formă electronică; **alin. (2)** Documentul electronic poate fi utilizat în scopul expedierii informației, ținerii corespondenței, întocmirii actelor juridice, precum și în calitate de document care reflectă fapte economice.

- 4.9 Legea nr. 125/2007 privind libertatea de conștiință, de gândire și de religie, art. 2** Prevederile Constituției și ale legilor referitoare la libertatea de conștiință, de gândire și de religie vor fi interpretate și aplicate în conformitate cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte. În cazul în care tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte prevăd norme altele decât cele ale prezentei legi, se aplică normele tratatelor internaționale; **art. 3** *convingeri religioase* - complex de idei, principii și învățături de credință sau dogme cu caracter religios în care o persoană crede, pe care le acceptă benevol, le mărturisește și după care se conduce în viață; *credincios* - persoană care crede în anumite adevăruri religioase și care face parte benevol dintr-o comunitate religioasă cu ai cărei membri împărtășește aceleași convingeri, aceeași credință, participă la săvârșirea aceluiași activități și practici religioase, fiind supus unei autorități religioase liber alese; **art. 4 alin. (1)** Orice persoană are dreptul la libertatea de gândire, de conștiință și de religie. Acest drept trebuie exercitat în spirit de toleranță și de respect reciproc și cuprinde libertatea de a aparține sau nu unei anumite religii, de a avea sau nu anumite convingeri, de a-și schimba religia sau convingerile, de a profesa religia sau convingerile în mod individual sau în comun, în public sau în particular, prin învățătură, practici religioase, cult și îndeplinirea riturilor. Fiecare persoană și comunitate religioasă poate adera liber la orice cult religios; **art. 4 alin. (2)** Exercițarea dreptului la libertatea de manifestare a convingerilor sau a credinței religioase poate fi restrânsă, în condițiile legii, numai în cazul în care această restrângere urmărește un scop legitim și reprezintă, într-o societate democratică,

măsuri necesare pentru siguranța publică, menținerea ordinii publice, ocrotirea sănătății și a moralei publice ori pentru protejarea drepturilor și libertăților persoanei; **art. 5 alin. (2)** Convingerile, gândirea, credința religioasă, activitatea în cadrul unui cult religios nu pot fi un obstacol în dobândirea și exercitarea drepturilor civile sau politice.

V. În concluzie, Consiliul reține următoarele:

- 5.1 Din materialele dosarului, Consiliul reține că urmează să se pronunțe asupra pretensei discriminări indirecte pe criteriul de religie în exercitarea obligației de declarare a averii și intereselor personale.
- 5.2 Consiliul reamintește că atât legislația națională (art. 15 alin. (1) și art. 19 din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității), cât și practica Curții Europene a Drepturilor Omului (printre multe altele, a se vedea cauza D. H. și alții c. Republicii Cehe par. 82 - 84, par. 177, cauza Chassagnou și alții c. Franței par. 91 - 92, cauza Timishev c. Rusiei par. 57) prevede o regulă specială referitor la sarcina probei în litigiile privind discriminarea, și anume: sarcina probei trece la reclamat atunci când petiționarul prezintă dovezi din care se poate prezuma că a existat un tratament discriminatoriu.
- 5.3 Pentru a institui prezumția discriminării indirecte, faptele invocate trebuie să caracterizeze cumulativ următoarele elemente:
 - a) existența unei reguli, unui criteriu sau a unei practici aparent neutre (cerință care se aplică tuturor)
 - b) care dezavantajează anumite persoane
 - c) pe baza unui criteriu protejat
- 5.4 Analizând alegațiile și materialele prezentate de către petiționară, Consiliul a reținut drept practică aparent neutră colectarea declarației de avere și interese personale ale subiecților declarării, ca urmare a semnării electronice a acesteia, depusă prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web a ANI. Consiliul denotă că această practică dezavantajează subiecții declarării care din motive religioase au renunțat la numărul de identificare de stat, care la rândul său stă la baza emiterii certificatului cheii publice și care permite depunerea electronică a declarației de avere și interese personale. Consiliul denotă că dezavantajul este determinat de criteriul de religie.
- 5.5 Conform art. 15 alin. (1) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, sarcina de a proba că faptele în cauză nu constituie discriminare revine persoanei/instituției despre care se presupune că a comis fapta discriminatorie. În situația respectivă, Consiliul urmează să aprecieze existența justificării obiective și rezonabile printr-un scop legitim și dacă mijloacele de atingere a acelui scop sunt proporționale, adecvate și necesare.
- 5.6 Reclamata a susținut că nu poate să accepte declarația depusă pe suport de hârtie, cu excepția cazurilor prevăzute în art. 7 alin. (7) din Legea nr. 133/2016. Acesta a evidențiat că Legea nr. 133/2016 stabilește expres că declarația cu privire la avere și interese personale se depune expres în format electronic, care urmează a fi semnate prin utilizarea unei semnături electronice calificate. La fel, reclamata a susținut că nu poartă răspundere pentru faptul că petiționara nu poate depune declarația de avere și interese personale, deoarece nu dispune de prerogative de a modifica cadrul normativ, aceasta fiind nevoită doar să o aplice.
- 5.7 Analizând în contradictoriu pozițiile scrise și verbale din cadrul ședinței de audieri, Consiliul reține următoarele.
- 5.8 Consiliul constată că petiționara, deținând funcția de directoare a Căminului de cultură din s. EEEE r-nul Anenii Noi, se încadrează în categoria subiecților care urmează anual să își declare averea și interesele personale, prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web a reclamatei. Totodată, Consiliul a stabilit că începând cu anul 2024, petiționara datorită convingerilor religioase a renunțat la buletinul de identitate care conține număr de identificare de stat a persoanei fizice, astfel, aceasta obținând buletin provizoriu care nu conține acest număr, dar care permite confirmarea identității acesteia.

- 5.9 Consiliul denotă că urmare a luării deciziei de renunțare la buletinul de identitate care conține număr de identificare de stat a persoanei fizice, petiționara a fost limitată în posibilitatea utilizării semnăturii electronice necesare la depunerea declarației de avere și interese personale, or potrivit informațiilor comunicate de STISC procesul de generare a certificatului cheilor publice este indisolubil legat de câmpul (datele) ce vizează numărul de identificare de stat a persoanei fizice din Registrul de stat al populației, iar lipsa informațiilor din acest câmp nu permite autentificarea electronică a persoanei fizice, fapt care contravine conceptului de prestare a serviciilor electronice de încredere.
- 5.10 Consiliul menționează că în conformitate cu jurisprudența CEDO¹, dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile.
- 5.11 Consiliul observă că situația persoanelor care din motive religioase au renunțat la numărul de identificare de stat a persoanei fizice, este una diferită față de cea a persoanelor care dispun de un număr de identificare de stat, or în lipsa unui IDNP persoana nu poate beneficia de autentificare electronică și prestarea serviciilor electronice de încredere așa cum acestea sunt definite în Legea nr. 124/2022, fapt ce denotă că persoanele care nu dispun de un număr de identificare de stat, dar care sunt subiecți ai obligației de declarare a averii și intereselor personale urmează a fi tratate diferit sau cel puțin adecvat situații lor în momentul depunerii acestor înscrisuri, aspect pe care reclamata nu la luat în calcul la stabilirea modalității în care vor fi colectate declarațiile de avere și interese personale.
- 5.12 Consiliul respinge alegația că reclamata nu dispune de prerogativa de a modifica cadrul normativ existent, aceasta fiind doar obligată să-l aplice, în acest sens Consiliul accentuează că în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) lit. g) din Legea nr. 132/2016, reclamata dispune de atribuții în înaintarea propunerilor privind elaborarea actelor normative (ceea ce presupune și modificarea acestora) și a documentelor de politici în domeniul de competență, lucru care nu a fost realizat, cu toate că reclamata cunoaște despre imposibilitatea depunerii declarațiilor de avere și interese personale de către persoanele care din motive religioase nu dețin un număr de identificare de stat.
- 5.13 Deși reclamata a dat asigurări că, procesul de colectare a declarațiilor de avere și interese personale este realizat, în conformitate cu prevederile art. 7 alin. (1) din Legea nr. 133/2016 și, anume, prin intermediul serviciului electronic disponibil pe pagina web a acesteia, Consiliul a desprins că anterior reclamata a colectat și a publicat declarații de avere și interese personale depuse fără ca acestea să fi fost depuse și semnate electronic², fapt care derivă din conținutul documentului electronic care nu conține inscripții cu privire la semnarea digitală a acestuia. Mai mult ca atât, Consiliul observă că calitatea subiectului declarării (Șef de post în cadrul Inspectoratului de Poliție) nu se încadrează în excepțiile prevăzute în art. 7 alin. (7) din Legea nr. 133/2016.
- 5.14 Așadar, Consiliul constată că posibilitatea stabilirii unui mecanism alternativ pentru colectarea declarațiilor de avere și interese personale de la subiecții declarării care din motive religioase nu dețin un număr de identificare de stat a persoanei fizice și respectiv nu dispun de posibilitatea semnării electronice a acesteia – ar putea fi realizat, iar practica de a colecta declarațiile de avere și interese personale exclusiv prin intermediul serviciului electronic, instituită de reclamată nu are o justificare obiectivă și rezonabilă.
- 5.15 Consiliul reiterează că situația persoanelor care nu dețin un număr de identificare de stat, dar care sunt subiecți ai declarării urmează a fi tratată diferit de reclamată și, anume, prin identificarea soluțiilor care ar permite acestora să realizeze obligația instituită prin lege și ar

¹ cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 06.04.2000 <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22itemid%22:%5B%22001-58561%22%5D%7D>

² <https://public-pdf-declaratii.ani.md/pdf/get/31668/3>

preveni circumstanțele de sancționare și/sau de destituire neîntemeiată a acestora din funcțiile deținute, fără a limita libertatea de conștiință, gândire și religie a ultimilor.

- 5.16 Cât vizează circumstanțele cu privire la discriminarea petiționarei de către secretara Consiliului local s. EEEE, r-nul Anenii Noi, Consiliul desprinde că prin răspunsul înregistrat cu nr. 864 din 12.05.2025, petiționara a renunțat la acest capăt al cererii, rezumându-și alegațiile doar în partea ce vizează marginalizarea sa în modalitatea de exercitare a obligației de depunere a declarației de avere și interese personale.

Astfel, conducându-se de prevederile art. 1, 2, 3, 4, 12 alin. (1) lit. i) și art. 15 alin. (4) din Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, coroborat cu pct. 61, 65 din Regulamentul de activitate al Consiliului pentru egalitate, aprobat prin Legea nr. 298/2012,

CONSILIUL DECIDE

1. Faptele constatate reprezintă discriminare indirectă pe criteriul de religie în exercitarea obligației de declarare a averii și intereselor personale.
2. În vederea prevenirii faptelor similare pe viitor, Consiliul recomandă Autorității Naționale de Integritate înaintarea propunerilor de modificare a cadrului normativ în privința modalității de colectare a declarației de avere și interese personale față de subiecții declarării care nu au posibilitatea de a semna electronic declarația, în conformitate cu art. 7 alin.(1) lit. g) din Legea nr. 132/2016.
3. Prezenta decizie se transmite Parlamentului pentru a identifica soluții de ordin legislativ în vederea eliminării situației discriminatorii.
4. Reclamata în termen de 30 zile din momentul recepționării deciziei, va informa Consiliul despre măsurile întreprinse sau planificate pentru implementarea recomandării formulate cu prezentarea înscrisurilor confirmative în acest sens.
5. Decizia se comunică părților și va fi făcută publică pe adresa www.egalitate.md.
6. Decizia poate fi contestată, în decurs de 30 de zile de la data comunicării, direct la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, situată pe adresa: mun. Chișinău, str. Kiev nr. 3, fără respectarea procedurii prealabile.

Membrii Consiliului care au votat decizia:

Ian FELDMAN – președinte

Carolina BAGRIN – membră

Gheorghina DRUMEA – membră

Victorina LUCA – membră

Andrei LUNGU – membru